

trant zoo wel gewerkt werd, staat mijns inziens vast. Het is de schildersdrift en de oppervlakkigheid van een jongere generatie. Wie een enkel voorbeeld wil, bekijke eens de Malle Babbe uit New York, zij mist ten eenenmale het pétillante, pittige en overal verantwoorde van de Haarlemsche heks in Berlijn (Museum). Zoo voortgaande moet er veel geschift worden, ook onder de portretten, die wel niet dien vlotten toets vertoonen, maar niet strooken in hun verschijning met de wezenlijke karaktertrekken van een zeer groot schilder. Het blijkt een ramp voor meer dan dertig werken zoo dicht in de omgeving van ongenadig heldere bewijsstukken te zijn beland.

Keeren wij onze aandacht liever hiervan af en overzien wij nog eenmaal deze glorieuze reeks poseerenden! Interessant is de vergelijking tusschen het portret van Massa (1626) en dat van den man met slappen hoed (1661/63). Houding, gebaar, zitten, compositie, niets is in die 35 jaar veranderd. Het blijkt, dat Hals dit thema van zitten met half omgewenden blik en met den arm leunend over den rug van den stoel bovendien in een tiental portretten tusschen deze jaren ontstaan, herhaalde. Elk cliché is zwakte. Wij hebben gezien dat het bij Hals innerlijke noodzaak was het cliché te aanvaarden terwille van een onbelemmerde realistische typeering. Het schema was het niet, het zei hem weinig. Hij schilderde den blik van zijn medemenschen op het leven, telkens weer, niet zoozeer zijn blik op den mensch, nog minder zijn verhouding tot dien mensch. Geen overgave. Hij bleef toeschouwer, ook van zijn eigen genialiteit, hij verwezenlijkte den blik van een volkskind, zoogoed als van Descartes en menig predikant, maar in hen verwezenlijkte hij zich zelf niet, ook niet toen de vormkracht hem na zijn tachtigste jaar begon te begeven. Hij bleef schilder. Slechts uit die gezamenlijke weigeringen en negaties, uit dat wrevelig innerlijk verzet, wordt zijn beeld gewonnen.

v. G.

ITALIAANSCH E TENTOONSTELLINGEN

I

Florence

Mi fili, — Gij vraagt mij voor Elseviers Kroniek om enkele indrukken van de tentoonstellingen, die dezen zomer de belangstelling van Italië's bezoekers zullen trekken en ik zet mij gewillig, om aan dat verzoek te voldoen, voor het raam in mijn tijdelijk Florentijnsch verblijf. Onder mij kabbelt de geelgroene Arno en een kudde grauwe schapen weidt rustig op den breeden grasoever achter den strakken grijzen walmuur. De witte geveltop van de S. Croce komt even boven de huizen uit, de golvende lijn van den heuvel van Fiesole sluit den horizon af en in het midden van dat beeld domineert de roode koepel van den Dom en daarnaast slank en edel Giotto's witte Campanile. Gisteren zagen wij in de matverlichte kapellen van die S. Croce Giotto's fresco's van het leven van den H. Franciscus, en dagelijks bijna voert onze weg ons langs